

Ο υπουργός Εσωτερικών για τη μετανάστευση (14/1/08)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΥΠΟΥ, Παρασκευή, 11 Ιανουαρίου 2008

**ΣΗΜΕΙΑ ΟΜΙΛΙΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗ
ΠΡΟΚΟΠΗ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΥ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΤΗΣ
ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΤΗΣ
ΔΙΑΚΟΜΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ «ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ»**

«Ι. Η ορθολογική και αποτελεσματική διαχείριση του μεταναστευτικού φαινομένου και ιδίως της ένταξης των μεταναστών στην κοινωνική, πολιτική και πολιτιστική ζωή της χώρας υποδοχής τους συνδέεται άρρηκτα με τον σχεδιασμό και την εφαρμογή σύγχρονης, συνεκτικής, ολοκληρωμένης και αποκεντρωμένης μεταναστευτικής πολιτικής. Τόσο η ευρωπαϊκή εμπειρία από χώρες με μεγαλύτερη παράδοση στην υποδοχή μεταναστών, όσο και οι ελλείψεις και τα κενά που καταδείχθηκαν από τις προσπάθειες αντιμετώπισης του φαινομένου κατά την προηγούμενη δεκαετία, αποδεικνύουν ότι οι αποσπασματικές και ασυντόνιστες πολιτικές διαχείρισης του μεταναστευτικού φαινομένου όχι μόνο δεν διασφαλίζουν τα κάθε είδους δικαιώματα των μεταναστών, αλλά αποδεικνύονται αδιέξοδες.

Ήδη από την προηγούμενη θητεία μας στο Υπουργείο Εσωτερικών θέσαμε τα θεμέλια για μία αλλαγή πλεύσης στα ζητήματα μετανάστευσης, με ρεαλισμό και πλήρη σεβασμό στα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Ενώ, δηλαδή, στο παρελθόν είχε διαμορφωθεί ένα ανεδαφικό δόγμα «τυφλού» περιορισμού κάθε μορφής μετανάστευσης, που μόνο φοβικά σύνδρομα στις τοπικές κοινωνίες ήταν ικανό να εκθρέψει, και το οποίο διαδέχθηκε στη συνέχεια η παθητική και χωρίς σχέδιο υποδοχή του πλήθους των μεταναστών, με αφετηρία την ψήφιση του ν. 3386/2005, χαράξαμε και εφαρμόζουμε μεταναστευτική πολιτική που αντιλαμβάνεται τη μετανάστευση ως παράγοντα ανάπτυξης και προόδου. Η νέα μεταναστευτική πολιτική εντάσσεται στην ευρύτερη εθνική στρατηγική μας για την εμπέδωση της κοινωνικής σύγκλισης και συνοχής, στο πνεύμα και της Στρατηγικής της Λισσαβόνας. Φυσικά, συνεχίζουμε και εντείνουμε τις προσπάθειές μας για βελτίωση του θεσμικού πλαισίου - και όχι μόνο -ιδίως μέσα από τη διαβούλευση και το διάλογο με τους εκπροσώπους των μεταναστών αλλά και όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Η συνεργασία που είχαμε στο πλαίσιο των εργασιών της Διακομματικής Επιτροπής για την παρακολούθηση της πολιτικής της μετανάστευσης ήταν ιδιαίτερα σημαντική προς την κατεύθυνση αυτή, όπως και η σχετική έκθεση με τις αξιολογήσεις και τις προτάσεις της, την οποία μελετούμε με ενδιαφέρον.

Π. 1. Οι βασικοί άξονες της στρατηγικής μας για τη διαχείριση του μεταναστευτικού φαινομένου μπορούν να συνοψισθούν ιδίως στα ακόλουθα σημεία:

- Πλήρεις εγγυήσεις για τον σεβασμό των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.
- Νομιμότητα της παραμονής του μετανάστη. Υπολογίζεται ότι αξιοποίησαν τις ευκαιρίες που δόθηκαν για νομιμοποίηση των μεταναστών, από την ψήφιση του ν. 3386/2005 ως σήμερα, πάνω από 200.000 άτομα τα οποία υπέβαλαν σχετικές

αιτήσεις.

- Ομαλή κοινωνική ένταξη.
- Ευρωπαϊκή και διεθνής συνεργασία για μία ορθολογικότερη διαχείριση του μεταναστευτικού φαινομένου.
- Συνεργασία και υποστήριξη των χωρών προέλευσης των μεταναστών, διευκολύνοντας εκείνους τους πολίτες τους που επιθυμούν να επιστρέψουν και να παραμείνουν στη χώρα τους.
- Ενίσχυση του αποκεντρωμένου χαρακτήρα της διαχείρισης της μετανάστευσης,
- Συνεχής μελέτη των χαρακτηριστικών των μεταναστών που ζουν και εργάζονται στη Χώρα μας, για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των εφαρμοζόμενων πολιτικών.
- Τόνωση της απασχόλησης με προσέλκυση του εργατικού δυναμικού που είναι απαραίτητο για την ανάπτυξη της οικονομίας μας καθώς και με ενίσχυση της δυναμικής του ήδη εγκατεστημένου εργατικού μεταναστευτικού δυναμικού.
- Ολοκληρωμένη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων, υπό τον αυτονόητο όρο του πλήρους σεβασμού όλων, ανεξαιρέτως, των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

2. Με τη δημιουργία του ενιαίου Υπουργείου Εσωτερικών διευκολύνθηκε η προώθηση των ανωτέρω στόχων και ο συντονισμός των εμπλεκόμενων φορέων. Οι πρώτες βασικές τομές που έγιναν προς την κατεύθυνση αυτή:

- Ιδρύθηκε Γενική Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής και Κοινωνικής Ένταξης στο Υπουργείο Εσωτερικών, στο πλαίσιο της οποίας προβλέπεται:
  - Αυτοτελής Διεύθυνση Κοινωνικής Ένταξης, την οποία ενισχύουμε με το αναγκαίο προσωπικό.
  - Νέα Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής, στην αρμοδιότητα της οποίας ανήκει, μεταξύ άλλων, ο συντονισμός της λειτουργίας, η οργάνωση και η εν γένει διοικητική μέριμνα για τους χώρους προσωρινής φιλοξενίας των λαθρομεταναστών και των αιτούντων άσυλο, καθώς και για τους ειδικούς χώρους παραμονής αλλοδαπών. Την ευθύνη για την εύρυθμη λειτουργία των χώρων αυτών θα έχουν, σύμφωνα με τον νέο Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, οι οικείες Ν.Α., σε συνεργασία πάντοτε με την Ελληνική Αστυνομία.
  - Ιδρύθηκαν δύο νέα Πρότυπα Κέντρα Υποδοχής και Φιλοξενίας Λαθρομεταναστών σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε.: Στο Φυλάκιο Κυπρίνου του ν. Έβρου και στο Βαθύ της Σάμου. Παράλληλα, ολοκληρώνεται ένα νέο Κέντρο στη Λακωνία, δρομολογούμε την ίδρυση νέου Κέντρου στην Κρήτη και προχωρούμε στην αναβάθμιση των ήδη υπαρχόντων Κέντρων, ώστε να καταστούν και αυτά Πρότυπα, σε αρμονική συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Οι δαπάνες διατροφής, συντήρησης και περίθαλψης των φιλοξενούμενων σ' όλα τα Κέντρα καλύπτονται από το Υπουργείο Εσωτερικών. Μάλιστα για το 2007 ο σχετικός προϋπολογισμός ανέρχεται σε 1,341 €, ενώ στον προϋπολογισμό του 2008 σημειώνεται αύξηση που υπερβαίνει το 138%, δεδομένου ότι η σχετική πίστωση είναι 3,2 εκ. ευρώ.
  - Δημιουργήθηκαν 6 νέα Τμήματα Δίωξης Λαθρομετανάστευσης, ιδίως στις νησιωτικές περιοχές όπου υπάρχει μεγαλύτερη ανάγκη ενίσχυσης με ανθρώπινο δυναμικό (στη Σάμο, τη Λέσβο, τη Χίο, τη Ρόδο, την Κω και την Εύβοια) και συστήνονται 200 νέες θέσεις συνοριοφυλάκων.

III. Κατά τα λοιπά, είχαν προηγηθεί και μια σειρά από παρεμβάσεις, θεσμικού ή λειτουργικού χαρακτήρα, οι περισσότερες από τις οποίες ελήφθησαν υπόψη κατά την εκπόνηση της Έκθεσης της Διακομματικής Επιτροπής, ιδίως με την ψήφιση των

ν.3536/2007 και 3613/2007 (άρθρο 28), που κινούνται προς την κατεύθυνση της απλούστευσης και της επιτάχυνσης των διαδικασιών για την χορήγηση και ανανέωση των αδειών διαμονής και την ευκολότερη ένταξη των μεταναστών στην Ελληνική κοινωνία.

Επισημαίνεται, μεταξύ άλλων:

Όσον αφορά τον ν. 3536/2007:

Α. Η σύσταση Εθνικής Επιτροπής για την Κοινωνική Ένταξη των Μεταναστών.

Β. Η υποβολή αίτησης για την ανανέωση της άδειας διαμονής σε χρονικό διάστημα δυο μηνών πριν από τη λήξη της. Σε περίπτωση που δεν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας, οι οποίοι συνεπάγονται αναστολή του ανωτέρω δίμηνου χρονικού διαστήματος, παρέχεται η δυνατότητα υποβολής και εκπροθέσεων αιτήσεων με απώτατο χρονικό σημείο την παρέλευση ενός μηνός από τη λήξη ισχύος της σχετικής άδειας διαμονής. Η δυνατότητα εκπρόθεσμης υποβολής, με σκοπό την αποφυγή καταχρήσεων, συνεπάγεται την επιβολή προστίμου ίσου με το 1/3 του προβλεπόμενου παραβόλου για ετήσια άδεια διαμονής.

Γ. Η απλούστευση της διαδικασίας και των προϋποθέσεων για τη διενέργεια των μετακλήσεων, ώστε να καταστεί συντομότερη και λειτουργικότερη.

Δ. Η θεσμοθέτηση της δυνατότητας εξαγοράς αριθμού ημερών ασφάλισης μέχρι και το 20% του απαιτούμενου αριθμού, δεδομένου ότι ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα για την ανανέωση των αδειών διαμονής υπήρξε η αδυναμία συμπλήρωσης του απαιτούμενου, ανά ασφαλιστικό φορέα, αριθμού ενσήμων, λόγω διακεκομμένων χρονικών διαστημάτων απασχόλησης. Κατά την πρώτη ανανέωση των αδειών διαμονής, βάσει του ν.3386/2005, παρέχεται, σε μεταβατικό επίπεδο, στον υπήκοο τρίτης χώρας το δικαίωμα εξαγοράς του συνόλου των ενσήμων που του λείπουν, με στόχο την ομαλή και ουσιαστική επανένταξή του στις διατάξεις του νόμου, ώστε να διασφαλισθεί, πλήρως, η νομιμοποίησή του.

Ε. Η αντιμετώπιση επιμέρους δυσλειτουργιών για ειδικές περιπτώσεις υπηκόων τρίτων χωρών, όπως είναι οι αλιεργάτες, οι φοιτητές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που διαμένουν στη Χώρα με σκοπό την αμειβόμενη πρακτική άσκηση, στο αντικείμενο των σπουδών τους, και σε φορείς της ημεδαπής στο πλαίσιο συγκεκριμένων προγραμμάτων ανταλλαγών, τα παιδιά που διέμεναν για μακρό χρονικό διάστημα στην Ελλάδα πλησίον των γονέων τους και τα οποία, σε περίπτωση που αναχωρούσαν από τη Χώρα για την εκπλήρωση των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων ή για σπουδές σε ΑΕΙ του εξωτερικού, δεν μπορούσαν να επανέλθουν κλπ.

ΣΤ. Η κατάργηση της υποχρέωσης εξέτασης των αιτουμένων την υπαγωγή στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος, από την Επιτροπή Μετανάστευσης της οικείας Περιφέρειας ως προς την επαρκή γνώση της γλώσσας καθώς και στοιχείων της ελληνικής ιστορίας και του ελληνικού πολιτισμού. Για τον σκοπό αυτόν διαμορφώθηκε αυτοτελής διαδικασία πιστοποίησης της επαρκούς γνώσης της ελληνικής γλώσσας, της ελληνικής ιστορίας και του ελληνικού πολιτισμού στο πλαίσιο λειτουργίας της Γενικής Γραμματείας Εκπαίδευσης Ενηλίκων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Ζ. Η απαλλαγή όλων των ανηλίκων από την υποχρέωση καταβολής παραβόλου, ενώ, μέχρι πρότινος, η απαλλαγή αυτή αφορούσε μόνο τους ανήλικους ως το 14ο έτος της ηλικίας τους.

Η. Η επίλυση των προβλημάτων που αντιμετώπιζαν οι στερούμενοι διαβατηρίου, κατά την ανανέωση της άδειας διαμονής τους, εφόσον συντρέχει αντικειμενική αδυναμία έκδοσής τους, π.χ. πόλεμος. Για την ύπαρξη της αντικειμενικής αδυναμίας

κρίνει η υφιστάμενη σχετική Επιτροπή του Υπουργείου Εσωτερικών, ύστερα από σχετική βεβαίωση του αρμόδιου Υπουργείου Εξωτερικών.

Θ. Η αυστηροποίηση των ποινικών κυρώσεων και των χρηματικών ποινών που επιβάλλονται σε αυτούς που διευκολύνουν την είσοδο παράνομων αλλοδαπών στη Χώρα.

Ι. Για τη χορήγηση ασφαλιστικής ενημερότητας, ως προϋπόθεσης για την ανανέωση της άδειας διαμονής, αρκεί ο υπολογισμός των ενσήμων για το σύνολο της διετούς διάρκειας της προηγούμενης άδειας διαμονής, δηλαδή αθροιστικά και όχι σε ετήσια βάση, προς διευκόλυνση των αλλοδαπών, οι οποίοι, ενδεχομένως, το ένα έτος, να έχουν υπερβεί το ασφαλιστικό όριο, ενώ το επόμενο να υπολείπονται αυτού.

ΙΑ. Η απαλλαγή από την απόδειξη της συνδρομής της προϋπόθεσης των επαρκών πόρων κατά την πρώτη ανανέωση των αδειών διαμονής που αφορούν οικογενειακή επανένωση, σύμφωνα με τον ν.3386/2005, προς διευκόλυνσή της. Με βάση τα στοιχεία που μας έχουν αποσταλεί από τις Περιφέρειες υποβλήθηκαν περίπου 56.500 αιτήσεις υπηκόων τρίτων χωρών, προκειμένου να υπαχθούν στις ανωτέρω διατάξεις. Όσον αφορά τον ν.3613/2007 προωθήθηκαν ιδίως οι παρακάτω ρυθμίσεις, προς διευκόλυνση των μεταναστών:

Α. Απαλείφθηκε η καταληκτική προθεσμία που προβλεπόταν για την ολοκλήρωση των διαδικασιών εξαγοράς ενσήμων (30.9.2007). Κατ' αυτόν τον τρόπο επιλύεται το πρόβλημα που είχαν οι υπήκοοι τρίτων χωρών οι οποίοι δεν μπορούσαν να εξαγοράσουν τα ένημα που τους υπολείπονταν όχι από δική τους υπαιτιότητα αλλά από την καθυστέρηση της υπηρεσίας να τους ενημερώσει για τον αριθμό των απαιτούμενων ενσήμων για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους.

Β. Καταργήθηκε η υποχρεωτική παραπομπή στην οικεία επιτροπή των αιτημάτων ανανέωσης αδειών διαμονής για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, και, κατ' αυτόν τον τρόπο, μειώνεται ο απαιτούμενος χρόνος για την έκδοση των αδειών.

Γ. Καταργήθηκε η υποχρεωτική ανάκληση ή απόρριψη των αιτήσεων ανανέωσης αδειών διαμονής σε περίπτωση μη εκπλήρωσης της υποχρέωσης ενημέρωσης εντός μηνός για την απώλεια ή ανανέωση ή μεταβολή διαβατηρίου ή απώλεια άδειας διαμονής και ορίστηκε στις περιπτώσεις αυτές η καταβολή διοικητικού προστίμου.

Δ. Καθορίστηκε απλουστευμένη διαδικασία ανανέωσης των αδειών διαμονής στην περίπτωση έκδοσης ακυρωτικών αποφάσεων των δικαστηρίων.

Αλλά και, περαιτέρω, το Υπουργείο Εσωτερικών:

- Επεξεργάστηκε εγχειρίδιο που περιλαμβάνει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των υπηκόων τρίτων χωρών, το οποίο σύντομα πρόκειται να μεταφραστεί και να εκτυπωθεί προκειμένου να διανέμεται από τους Δήμους και τις Περιφέρειες της Χώρας. Στο εγχειρίδιο αυτό γίνεται αναλυτική περιγραφή των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που έχουν κατά το χρόνο διαμονής τους στη Χώρα μας και κρίνεται ιδιαίτερα σημαντικό για την έγκυρη πληροφόρησή τους σε γλώσσα που κατανοούν, την πλήρη διασφάλιση των δικαιωμάτων τους και την αποφυγή της περιέλευσής τους σε καθεστώς παρανομίας από παράλειψη εκπλήρωσης των υποχρεώσεών τους λόγω άγνοιας των σχετικών νομοθετικών ρυθμίσεων.
- Επεξεργάστηκε τις τεχνικές προδιαγραφές για την έκδοση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου με τη μορφή αυτοτελούς εγγράφου, το οποίο θα αντικαταστήσει τη σημερινή μορφή αδειών διαμονής (βινιέτες), στο πλαίσιο της αναθεώρησης του Κανονισμού 1030/2002/ΕΚ.
- Σχεδίασε λειτουργικότερο τύπο αίτησης, ο οποίος επιτρέπει τη συλλογή και επεξεργασία στατιστικών στοιχείων. Μάλιστα οι σχετικές οδηγίες είναι μεταφρασμένες σε 7 γλώσσες: αγγλικά, γαλλικά, ρωσικά, αλβανικά, βουλγαρικά,

ρουμανικά και αραβικά.

- Σε συνεργασία με το Ίδρυμα Έκδοσης Τραπεζογραμματίων της Τράπεζας της Ελλάδος εκδόθηκε το έντυπο της βεβαίωσης, η οποία παρέχεται από τους Δήμους στους αλλοδαπούς κατά την υποβολή αίτησης για τη χορήγηση ή ανανέωση της άδειας διαμονής. Πρόκειται για βεβαίωση που, για πρώτη φορά, έχει εξαιρετικά υψηλές προδιαγραφές ασφαλείας (εκτύπωση σε υδατογραφημένο χαρτί που χρησιμοποιείται από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών για την έκδοση εντόκων τραπεζογραμματίων). Και τούτο διότι η βεβαίωση αποδεικνύει τη νόμιμη διαμονή του αλλοδαπού στην Χώρα μέχρι να εκδοθεί η άδεια διαμονής του, οπότε θα πρέπει να παρέχει επαρκή εγγύη για την αποφυγή φαινομένων πλαστογραφίας, αλλοίωσης κλπ.

- Προχώρησε στη σύνταξη δύο σχεδίων Προεδρικών Διαταγμάτων για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2004/114/EK σχετικά με τις προϋποθέσεις εισδοχής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό τις σπουδές ή την εθελοντική υπηρεσία και 2005/71/EK σχετικά με ειδική διαδικασία εισδοχής υπηκόων τρίτων χωρών για σκοπούς επιστημονικής έρευνας, τα οποία βρίσκονται στο στάδιο της συνυπογραφής.

- Διασφάλισε ακόμη και στα παιδιά των μη νόμιμων μεταναστών πρόσβαση στην εκπαίδευση και πλήρη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη ανεξάρτητα από τη νομιμότητα της παραμονής των μεταναστών.

- Προχώρησε σε δημιουργική αξιοποίηση των σύγχρονων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών και σε δημιουργική ενσωμάτωση της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, για την καλύτερη εξυπηρέτηση των μεταναστών και την επιτάχυνση των σχετικών διαδικασιών.

IV. Ολοκληρωμένη κοινωνική ένταξη των μεταναστών

A. Προκειμένου ν' αξιοποιηθεί πλήρως το μεταναστευτικό φαινόμενο είναι αναγκαία η οικοδόμηση ενός συστήματος εμπιστοσύνης ανάμεσα στον μετανάστη και την κοινωνία που τον υποδέχεται, το οποίο στηρίζεται στην εφαρμογή αποτελεσματικού συστήματος κοινωνικής ένταξής του. Προς την κατεύθυνση αυτή, πέρα από την προαναφερθείσα Εθνική Επιτροπή για την Κοινωνική Ένταξη των Μεταναστών, το Υπουργείο Εσωτερικών προχώρησε στη δημιουργία του «Ολοκληρωμένου Προγράμματος Δράσης για την ομαλή προσαρμογή και κοινωνική ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην Ελληνική Επικράτεια – Πρόγραμμα "ΕΣΤΙΑ"». Η αναβάθμιση σε αυτοτελή Διεύθυνση Κοινωνικής Ένταξης του πρώην Τμήματος Κοινωνικής Ένταξης της Γενικής Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής και Κοινωνικής Ένταξης είναι ενδεικτική των προτεραιοτήτων μας.

1. Το Ο.Π.Δ. καλύπτει τη χρονική περίοδο 2007-2013 και διαρθρώνεται σε έξι (6) επιχειρησιακά υποπρογράμματα ανά τομέα ένταξης, που αφορούν τόσο την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης και τον περιορισμό φαινομένων περιθωριοποίησης, ρατσισμού και ξενοφοβίας, όσο και στην πληροφόρηση, εξυπηρέτηση και συμβουλευτική υποστήριξη των υπηκόων τρίτων χωρών και τη διευκόλυνση της πρόσβασής τους σε υπηρεσίες απασχόλησης, εκπαίδευσης, υγείας και στέγασης, πολιτισμού και λοιπά δημόσια αγαθά.

2. Για τη χρηματοδότησή του προγράμματος θα αξιοποιηθούν, εκτός από εθνικούς πόρους, και οι πιστώσεις που εξασφαλίσαμε από το νεοϊδρυθέν Ευρωπαϊκό Ταμείο Ένταξης (European Integration Fund, Απόφαση Συμβουλίου 435/2007/EK), ως εξής: για το έτος 2007: 1.527.626,75 ευρώ, για το έτος 2008: 2.063.575,78 ευρώ, για το έτος 2009: 2.371.000 ευρώ, για το έτος 2010: 2.550.000 ευρώ, για το έτος 2011: 3.132.000 ευρώ, για το έτος 2012: 3.827.000 ευρώ και για το έτος 2013: 4.275.000

ευρώ.

3. Οι δράσεις του Προγράμματος «ΕΣΤΙΑ» απευθύνονται σε όλους, ανεξαιρέτως, τους νόμιμα διαμένοντες υπήκοους τρίτων χωρών, ενώ ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για τους νέους, τους ηλικιωμένους, τις γυναίκες, τα παιδιά και λοιπά άτομα που ανήκουν σε ομάδες κοινωνικά ευαίσθητες (π.χ. πρόσφυγες και θύματα εμπορίας προσώπων). Επισημαίνεται ότι οι ορισμένες από τις δράσεις που αναπτύσσονται μπορούν να αφορούν και σε διάστημα πριν από την είσοδο των μεταναστών στη Χώρα, δηλαδή διάστημα κατά το οποίο βρίσκονται στις χώρες προέλευσής τους, ενώ οι υπόλοιπες εφαρμόζονται σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης (κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό), με την άμεση εμπλοκή όλων των ενδιαφερομένων (ΜΚΟ, κοινότητες μεταναστών, κοινωνικοί εταίροι, κ.λ.π.). Το Πρόγραμμα παρουσιάζει αποκεντρωμένο χαρακτήρα, αναδεικνύοντας, σε μεγάλο βαθμό, τη συμβολή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης η οποία, στο πλαίσιο της αρχής της εγγύτητας, έχει βαρύνοντα ρόλο ως προς την ομαλή κοινωνική ένταξη των μεταναστών στις τοπικές κοινωνίες.

4. Σκοπός του Προγράμματος «ΕΣΤΙΑ» είναι: α) Να καταγραφεί η υφιστάμενη κατάσταση ανά τομέα ένταξης και ν' αναδειχθούν τόσο οι καλές πρακτικές, όσο και οι όποιες αρρυθμίες που χρειάζονται αντιμετώπιση. β) Ν' αποτυπωθεί η ευρωπαϊκή πραγματικότητα και να αξιοποιηθεί κριτικά η αποκτηθείσα καλή εμπειρία και γ) Να καθορισθούν οι προτεραιότητες της εθνικής στρατηγικής για τη χάραξη και εφαρμογή μεταναστευτικής πολιτικής, οι οποίες ανταποκρίνονται στις τάσεις, τις προκλήσεις και τις προοπτικές του μέλλοντος.

5. Ειδικότερα, με το Πρόγραμμα «ΕΣΤΙΑ», επιδιώκεται η ομαλή κοινωνική ένταξη και η εμπέδωση της αναλογικά ισότιμης συμμετοχής των μεταναστών, ιδίως:

- Στους τομείς της πληροφόρησης, της εξυπηρέτησης, και της συμβουλευτικής υποστήριξης, καθώς και της ευαισθητοποίησης της κοινωνίας υποδοχής.
- Στον τομέα της απασχόλησης, με λήψη μέτρων και δράσεων πολιτικής που αφορούν αφενός στη δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων για ανεύρεση και διατήρηση της θέσης των μεταναστών στην αγορά εργασίας, αφετέρου στην δημιουργική αξιοποίησή τους προς όφελος της οικονομίας της Χώρας μας.
- Στον τομέα της παροχής υπηρεσιών εκπαίδευσης, με μέτρα και δράσεις πολιτικής που αποσκοπούν στη δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων για την προσέλκυση και προσαρμογή των μεταναστών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, καθώς και μέτρα και δράσεις που αφορούν αφενός τη μετατροπή της εκπαιδευτικής διαδικασίας σε πολιτισμική γέφυρα μεταξύ κοινωνίας και υπηκόων τρίτων χωρών, αφετέρου στην ενθάρρυνση της διαφορετικότητας στο εκπαιδευτικό σύστημα της Χώρας μας.
- Στους τομείς της παροχής υπηρεσιών υγείας και στέγασης, με μέτρα και δράσεις πολιτικής που αφορούν αφενός στη δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων για τη διευκόλυνση της πρόσβασης και της χρήσης των υπηρεσιών αυτών από τους υπηκόους τρίτων χωρών. Και, αφετέρου, στη διασφάλιση των συνθηκών διαβίωσης που συνάδουν με την προστασία της ανθρώπινης αξίας και αξιοπρέπειας και το Κοινωνικό Κράτος Δικαίου μιας σύγχρονης Ευρωπαϊκής χώρας, όπως είναι η Χώρα μας.
- Στον τομέα της παροχής υπηρεσιών πολιτισμού, με μέτρα και δράσεις που κατατείνουν αφενός στην πολιτιστική και πολιτισμική στήριξη των μεταναστών. Και, αφετέρου, στην ενδυνάμωση της αλληλεπίδρασης των πολιτισμών των χωρών προέλευσης με τον ελληνικό πολιτισμό και της αρμονικής συνύπαρξης των υπηκόων τρίτων χωρών με την κοινωνία υποδοχής, μέσα από τον αθλητισμό την τέχνη και λοιπές μορφές καλλιτεχνικής έκφρασης και δημιουργίας.

· Στον τομέα της καταπολέμησης της εγκληματικότητας, με προληπτικά και κατασταλτικά μέτρα και δράσεις που αφορούν αφενός την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής επανένταξης σε όσους εκτίουν ήδη ποινές. Και, αφετέρου, την αρωγή και φροντίδα για τους αποφυλακιζόμενους.

6. Στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΕΣΤΙΑ» καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για συμπερίληψη της κοινωνικής ένταξης σε όλες τις δημόσιες πολιτικές ως δράσης οριζόντιου χαρακτήρα (Mainstreaming). Για τον σκοπό αυτόν προωθείται παράλληλα η σύναψη προγραμματικών συμφωνιών, η υπογραφή μνημονίων δεοντολογίας, η κύρωση πρωτοκόλλων και μνημονίων πρακτικής, η συγκρότηση δικτύων ανταλλαγής πληροφοριών και λοιπών πρακτικών που μετουσιώνουν στην πράξη την αρχή της ίσης διαχείρισης.

Βασική προτεραιότητα μας είναι επίσης η συνεργασία με τις χώρες προέλευσης των μεταναστών και η σύνδεση, για πρώτη φορά, του μεταναστευτικού φαινομένου με την ανάπτυξη και την πρόοδο σε όλους τους τομείς.

Β. Προς την ίδια κατεύθυνση κινείται και η εισαγωγή, για πρώτη φορά, του καθεστώτος των επί μακρόν διαμενόντων, όπως και η προώθηση της οικογενειακής επανένωσης των μεταναστών. Με τον τρόπο αυτόν διευκολύνεται η ενσωμάτωση των μεταναστών στην ελληνική κοινωνία, αφού αφενός προωθείται η διατήρηση της ενότητας των οικογενειών τους και η διαμονή τους στη Χώρα μας και, αφετέρου, παρέχεται στους υπηκόους τρίτων χωρών, που διαμένουν επί μακρόν στην Ελλάδα, αυξημένη προστασία και περισσότερα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένης και της ίσης μεταχείρισης με τους ημεδαπούς σ' ένα ευρύ φάσμα τομέων του οικονομικού και κοινωνικού γίγνεσθαι της Χώρας. Έτσι, προετοιμάζεται το έδαφος για την απόκτηση και πολιτικών δικαιωμάτων στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές.

Γ. Κατά τα λοιπά και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, προγράμματα κοινωνικής ένταξης, έχουν ήδη τεθεί σε εφαρμογή: α) Από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας, ιδίως για τα θύματα trafficking, αλλά και για τις γυναίκες μετανάστριες, β) από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, για την επαγγελματική επιμόρφωση και κατάρτιση ανέργων μεταναστών και προσφύγων και την ανάδειξη των προσόντων και της εμπειρίας τους, προκειμένου να υποβοηθηθεί η προώθηση τους στην αγορά εργασίας, γ) από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας - τόσο από ανήλικους όσο και από ενήλικες - και την προσαρμογή των παιδιών των μεταναστών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, δ) από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών (στέγη, περίθαλψη, νοσηλεία, βοηθήματα), ιδίως σε πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο, ε) από το Υπουργείο Πολιτισμού, για την αλληλεπίδραση του ελληνικού πολιτισμού με τα ιδιαίτερα πολιτισμικά τους χαρακτηριστικά, στ) από το Υπουργείο Δικαιοσύνης για την σωφρονιστική και μετασωφρονιστική πολιτική, την πρόληψη της εγκληματικότητας, ιδίως των ανηλίκων και την παροχή ψυχολογικής υποστήριξης και νομικής βοήθειας σε αλλοδαπούς κρατούμενους, κ.λ.π.

V. Η απόκτηση από την Ελλάδα επιτελικού και συντονιστικού ρόλου σε ό,τι αφορά τα θέματα μετανάστευσης στα Βαλκάνια και στον ευρύτερο χώρο της Μεσογείου

A. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, διά του αρμόδιου Επιτρόπου της για θέματα Μετανάστευσης κ. Franco Frattini, έχει αναγνωρίσει τις σημαντικές και επιτυχημένες παρεμβάσεις που έχουν γίνει τα τελευταία 4 χρόνια στον τομέα της μεταναστευτικής

πολιτικής και έχει προτείνει – και αυτό το έχουμε ήδη αποδεχθεί – ν' αναλάβει η Ελλάδα, για λογαριασμό της Ε.Ε., επιτελικό και συντονιστικό ρόλο σε ό,τι αφορά τα θέματα νόμιμης και παράνομης μετανάστευσης στα Βαλκάνια και στον ευρύτερο χώρο της Μεσογείου.

Β. Παράλληλα, διεκδικήσαμε και πετύχαμε τη διοργάνωση και φιλοξενία του Παγκόσμιου Φόρουμ για τη Μετανάστευση και την Ανάπτυξη για το 2009. Στόχος του Φόρουμ, στο οποίο συμμετέχουν εκπρόσωποι από 150 χώρες από όλο τον κόσμο, είναι η ανάδειξη της σύνδεσης μεταξύ μετανάστευσης και ανάπτυξης, με γνώμονα τον περιορισμό της παράνομης μετανάστευσης και την ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης των νομίμων μεταναστών στις χώρες υποδοχής.

VI. Αποτελεσματική καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων

Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση του Ο.Η.Ε. για την κατάσταση του πληθυσμού της Γης, διακινούνται παράνομα 600.000 – 800.000 άνθρωποι κάθε χρόνο, εκ των οποίων το 80% είναι γυναίκες και κορίτσια. Τα δε κέρδη των σύγχρονων δουλεμπόρων υπολογίζεται ότι ξεπερνούν τα 32 δις δολάρια το χρόνο! Η όξυνση του φαινομένου και στην Ελλάδα συνδέεται, κυρίως, με το γεγονός ότι αποτελεί τόσο προορισμό όσο και δίοδο μεταναστών, ιδίως προερχόμενων από την Ανατολική Ευρώπη.

Α. Για τον λόγο αυτόν, η Ελλάδα προχώρησε στη σύσταση Διυπουργικής Επιτροπής με αντικείμενο την αποτελεσματικότερη και συντονισμένη αντιμετώπιση του φαινομένου. Η Επιτροπή αυτή εκπόνησε και εφαρμόζει ολοκληρωμένο Εθνικό Σχέδιο Δράσεων κατά της παράνομης διακίνησης και εμπορίας προσώπων. Το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης συμμετέχει, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, στο Εθνικό αυτό Σχέδιο, με δράσεις που αφορούν ιδίως:

- Την προστασία των θυμάτων.
- Τη δημιουργία ξενώνων – καταφυγίων, όπου παρέχεται στα θύματα ιατρική και ψυχολογική υποστήριξη και νομική αρωγή.
- Τη διοικητική στήριξη – χορήγηση άδειας παραμονής που ισχύει ταυτόχρονα και ως άδεια εργασίας.
- Τον εθελούσιο επαναπατρισμό, με χρηματοδότηση προγραμμάτων επανένταξης.
- Την εκπαίδευση και εργασιακή ένταξη των θυμάτων που παραμένουν στην Ελλάδα.
- Την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του φαινομένου.

Β. Αποτελεί όμως κοινή παραδοχή πως το πρόβλημα - λόγω του διεθνούς χαρακτήρα, των διαστάσεων αλλά και της επικινδυνότητάς του - απαιτεί ευρύτερη συνεργασία για ν' αντιμετωπισθεί. Από την εμπειρία έχει καταδειχθεί ότι το φαινόμενο της εμπορίας ανθρώπων εστιάζεται στη διακίνηση ανθρώπων από τις βαλκανικές χώρες και γενικότερα από τις χώρες της Ν.Α. Ευρώπης, όπου δρουν πολλά από τα οργανωμένα κυκλώματα. Η Ελλάδα, αξιοποιώντας το συγκριτικό πλεονέκτημα που της προσφέρει η στρατηγική θέση της, αλλά και η εμπειρία που έχει αποκτήσει στα θέματα αυτά, ανέλαβε, με φορέα συντονισμού το πρώην Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και πλέον το ενιαίο Υπουργείο Εσωτερικών, την πρωτοβουλία της ανάπτυξης του ανωτέρω Σχεδίου και σε Διασυνοριακό – Διαπεριφερειακό Επίπεδο, με τη συμμετοχή όλων των αρμόδιων οργάνων και φορέων των χωρών της Ν.Α. Ευρώπης. Πρόκειται για το Σχέδιο με την κωδική ονομασία «ΙΛΑΕΙΡΑ», σκοπός του οποίου είναι η ουσιαστική, οργανωμένη και αποτελεσματική ανταπόκριση όλων των εμπλεκόμενων στην καταπολέμηση του trafficking φορέων, μέσω κοινών επιχειρήσεων υπερεθνικής εμβέλειας. Περιλαμβάνει προληπτικές αλλά και κατασταλτικές δράσεις και

αναπτύσσεται στη βάση δύο παραμέτρων και οκτώ φάσεων σχεδιασμού και εφαρμογής. Η πρώτη παράμετρος καλύπτει την επιχειρησιακή (αστυνομική) δράση για την εξάρθρωση οργανωμένων κυκλωμάτων με διεθνικό χαρακτήρα και την απελευθέρωση θυμάτων. Η δεύτερη παράμετρος αφορά την παροχή προστασίας και αρωγής στα θύματα (ενηλίκων, ανηλίκων, προστασία, φιλοξενία, επαναπατρισμός, υγειονομική περίθαλψη, άσυλο κ.τ.λ.).

Μάλιστα, στο πλαίσιο του Σχεδίου «ΙΛΑΕΙΡΑ», το Τμήμα Καταπολέμησης Εμπορίας Ανθρώπων της Υποδιεύθυνσης Αντιμετώπισης Οργανωμένου Εγκλήματος, σε συνεργασία με την Interpol, τη Europol, τους Έλληνες Αστυνομικούς Συνδέσμους στο εξωτερικό και τους Αστυνομικούς Συνδέσμους άλλων κρατών στη Χώρα μας πραγματοποίησε, την 29.11.2007, ευρύτατης κλίμακας αστυνομική επιχείρηση με την ονομασία "NEW LIFE", στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Η επιχείρηση αυτή οδήγησε, μετά από 12μηνη έρευνα, στην εξάρθρωση μιας από τις πιο σημαντικές διεθνείς εγκληματικές οργανώσεις, στην οποία συμμετείχαν Έλληνες και αλλοδαποί και η οποία κάλυπτε ένα ευρύτατο φάσμα δραστηριοτήτων, από τη στρατολόγηση και τον εξαναγκασμό σε πορνεία αλλοδαπών γυναικών, με τη χρήση βίας ή απειλής, ως την πλαστογραφία, τις παράνομες ελληνοποιήσεις και τη νομιμοποίηση των παράνομων εσόδων τους. Συνελήφθησαν 11 μέλη της Οργάνωσης και άλλα 62 άτομα.

Θα πρέπει να αναφερθεί επίσης ότι στις 7.12.2007 λάβαμε συγχαρητήρια επιστολή από τον κ. Frattini για τις επιδόσεις μας στον τομέα της πρόληψης και καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων.

Γ. Επίσης διαμορφώθηκε αποτελεσματικό θεσμικό πλαίσιο για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων αλλά και για την αρωγή των θυμάτων, ιδιαίτερα των ανηλίκων. Ειδικότερα:

1. Θεσπίστηκε ειδικό καθεστώς διαμονής, για υπηκόους τρίτων χωρών που χαρακτηρίζονται ως θύματα εμπορίας ανθρώπων και συνεργάζονται με τις αρχές για την καταπολέμηση των κυκλωμάτων εμπορίας ανθρώπων. Στόχος των εν λόγω διατάξεων είναι προστασία των προσώπων αυτών τόσο κατά τη διεξαγωγή των σχετικών ερευνών από τις αρμόδιες αρχές όσο και κατά την μετέπειτα διαμονή τους. Οι σχετικές ρυθμίσεις αφορούν ιδίως:

- Την παροχή, για πρώτη φορά, περιόδου περίσκεψης, κατά την οποία τα θύματα θα μπορέσουν να διαφύγουν από την επιρροή των κυκλωμάτων και να συνεργασθούν με τις αρχές.
- Τη χορήγηση ανανεώσιμης άδειας διαμονής διάρκειας ενός έτους με δικαίωμα εργασίας, καθώς και πρόσβασης στην εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση.
- Την πλήρη υγειονομική περίθαλψή τους, τόσο κατά την διάρκεια της προθεσμίας περίσκεψης όσο και μετά τη χορήγηση της άδειας διαμονής.
- Την παροχή της δυνατότητας, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας συνεργασίας τους με τις αρχές, να ζητήσουν και να λάβουν άδειας διαμονής για κάποιον από τους λοιπούς λόγους του ν. 3386/2005, εφόσον το επιθυμούν και εφόσον πληρούν τις σχετικές προϋποθέσεις.
- Την παροχή αυξημένης προστασίας στους ασυνόδευτους ανηλίκους που χαρακτηρίζονται ως θύματα εμπορίας ανθρώπων.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί ότι η Γενική Γραμματεία Ισότητας προωθεί, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες δράσεις για τα θύματα εμπορίας ανθρώπων:

- Εφαρμογή, σε συνεργασία με το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι.) και τον Ελληνικό Σύνδεσμο Οικογενειακού Προγραμματισμού, εκπαιδευτικού προγράμματος αναπτυξιακής βοήθειας και συνεργασίας με χώρες προέλευσης

οικονομικών μεταναστών και θυμάτων εμπορίας. Αναφέρεται ειδικότερα το πρόγραμμα «Εκπαίδευση – κοινωνικός αποκλεισμός- πορνεία- μετανάστευση» στην Αλβανία, Μολδαβία, Ουκρανία και Γεωργία, συνολικού κόστους 150.000 ευρώ.

- Παροχή αρωγής στα θύματα εμπορίας, μέσω των δύο Συμβουλευτικών Κέντρων (Αθηνών και Πειραιώς) για τη βία κατά γυναικών και του Κέντρου Ερευνών για Θέματα Ισότητας, τα οποία αφενός παρέχουν συμβουλευτική, ψυχολογική και νομική, υποστήριξη και αφετέρου αντιμετωπίζουν, σε συνεργασία με τον Ο.Α.Ε.Δ., προβλήματα απασχόλησης και κοινωνικής ένταξης των γυναικών αυτών.

VII. Ειδικά η αντιμετώπιση του φαινομένου της παράνομης μετανάστευσης: Στήριξη των χωρών προέλευσης των μεταναστών – Έλεγχος συνόρων

A. Η παράνομη μετανάστευση είναι ένα φαινόμενο, το οποίο διαρκώς εξελίσσεται και κάθε φορά εξαρτάται από δυναμικές και παραμέτρους, οι οποίες μεταβάλλονται και δεν μπορούν να προβλεφθούν. Η πολιτική και οι δράσεις του Υπουργείου Εσωτερικών αναφορικά με την παράνομη μετανάστευση μπορούν να συνοψισθούν ιδίως σε τρεις κατευθύνσεις:

- Ανθρωπισμός – Πλήρης σεβασμός των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.
- Φιλοξενία – υγεία – υγιεινή και κοινωνική πρόνοια.
- Νομιμότητα απέναντι στον μετανάστη.

B. Στήριξη των χωρών προέλευσης των μεταναστών

Εφαρμόζουμε, μεταξύ άλλων, το Κοινοτικό Πρόγραμμα για την «Οικονομική και τεχνική βοήθεια προς τρίτες χώρες στους τομείς του ασύλου και της μετανάστευσης – ΑΙΝΕΙΑΣ» (20/4/2006 – 20/4/2008)

Βασική μας πεποίθηση αποτελεί το γεγονός ότι δεν μπορούμε να μιλάμε για αποτελεσματική διαχείριση των μεταναστευτικών ροών, χωρίς να εφαρμόζουμε στρατηγική ενίσχυσης και στήριξης των χωρών προέλευσής τους, προκειμένου να μην εξαναγκάζονται οι οικονομικοί μετανάστες να εγκαταλείπουν την Πατρίδα τους. Με δεδομένο ότι οι περισσότεροι υπήκοοι τρίτης χώρας που ζουν και εργάζονται στην Ελλάδα προέρχονται από την Αλβανία, το ΥΠ.ΕΣ. υπέβαλε, τον Μάρτιο 2005, πρόταση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την υλοποίηση δράσεων στην Αλβανία στο πλαίσιο της πρώτης προκήρυξης του Κοινοτικού Προγράμματος «Οικονομική και τεχνική βοήθεια προς τρίτες χώρες στους τομείς του ασύλου και της μετανάστευσης – ΑΙΝΕΙΑΣ». Το εν λόγω Πρόγραμμα βασίζεται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 491/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 10η Μαρτίου 2004, και στόχος του είναι η παροχή ειδικής και συμπληρωματικής χρηματοδοτικής και τεχνικής βοήθειας προς τρίτες χώρες ώστε να ενισχυθούν στην προσπάθειά τους για αποτελεσματικότερη διαχείριση των ποικίλων διαστάσεων των μεταναστευτικών ροών. Ο σχεδιασμός του Προγράμματος ΑΙΝΕΙΑΣ από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ως βασικού χρηματοδοτικού εργαλείου σε θέματα μετανάστευσης, στηρίζεται σε συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, κατά την ειδική σύνοδό του στο Τάμπερε στις 15-16/10/1999 και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Σεβίλλης στις 21-22/6/2002, σύμφωνα με τα οποία η ενισχυμένη συνεργασία των κρατών μελών με τρίτες χώρες έχει καθοριστική σημασία για την αποτελεσματική διαχείριση των μεταναστευτικών ροών και κυρίως για την πρόληψη και την καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης.

Η πρόταση του ΥΠ.ΕΣ. εγκρίθηκε από το αρμόδιο όργανο της Ευρωπαϊκής

Επιτροπής μεταξύ άλλων ανταγωνιστικών προτάσεων και στις 15/12/2005 υπεγράφη σχετική «Σύμβαση Επιχορήγησης Ενέργειας») μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (EuropAid Cooperation Office) και του ΥΠ.ΕΣ. ως υπεύθυνου διαχείρισης, διοίκησης και συντονισμού του έργου, το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη.

Το εγκριθέν πρόγραμμα τιτλοφορείται: «Δημιουργία μηχανισμών με σκοπό την αποτελεσματική και βιώσιμη υλοποίηση της Συμφωνίας Επανεισδοχής μεταξύ της Αλβανίας, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ενδιαφερομένων τρίτων χωρών», είναι διετούς διάρκειας (20 Απριλίου 2006 – 20 Απριλίου 2008) και συνολικού κόστους 1.818.460 €, εκ των οποίων το 80% χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το 20% από πόρους των εταίρων.

Στο πλαίσιο αυτό, βασικός στόχος του προγράμματος είναι η υποστήριξη των αρμόδιων Αλβανικών Αρχών για την αποτελεσματική υλοποίηση της «Συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Δημοκρατίας της Αλβανίας για την επανεισδοχή προσώπων που διαμένουν χωρίς άδεια». Η εν λόγω Συμφωνία τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαΐου 2006 και προσδιορίζει τους όρους σύμφωνα με τους οποίους το κάθε μέρος θα πρέπει να κάνει δεκτά στο έδαφός του άτομα που διαμένουν χωρίς άδεια στο έδαφος του άλλου μέρους και τις σχετικές αμοιβαίες υποχρεώσεις των συμβαλλομένων μερών.

Στο πλαίσιο αυτό επιμέρους στόχοι του προγράμματος είναι:

- Η υποστήριξη των αρμόδιων κρατικών φορέων της Αλβανίας στο σχεδιασμό και την προώθηση της πολιτικής επανεισδοχής και, γενικότερα, της πολιτικής επιστροφής Αλβανών υπηκόων, καθώς και στην επεξεργασία του απαραίτητου νομοθετικού πλαισίου για την υλοποίηση της Συμφωνίας Επανεισδοχής μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Δημοκρατίας της Αλβανίας.
- Ο εντοπισμός καλών πρακτικών στην υλοποίηση διμερών ή πολυμερών Συμφωνιών και πρωτοκόλλων Επανεισδοχής και η προσαρμογή των πρακτικών αυτών στην Αλβανική περίπτωση.
- Η προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των Ελληνικών και Αλβανικών υπηρεσιών που εμπλέκονται άμεσα στην υλοποίηση της Συμφωνίας Επανεισδοχής και η μεταφορά σχετικής τεχνογνωσίας στην Αλβανική διοίκηση. Την προσεχή Δευτέρα θα γίνει η εγκατάσταση του αναγκαίου τεχνικού εξοπλισμού και θα ακολουθήσει η εκπαίδευση των οικείων στελεχών.
- Η προετοιμασία των απαραίτητων διμερών Συμφωνιών Επανεισδοχής μεταξύ της Αλβανίας και γειτονικών χωρών.
- Η προώθηση της κοινωνικο-οικονομικής επανένταξης Αλβανών υπηκόων που αναμένεται να επιστρέψουν στη γειτονική χώρα (είτε μέσω της Συμφωνίας Επανεισδοχής, είτε εκτός του πλαισίου της), μέσω της αναβάθμισης των υπηρεσιών που παρέχονται από τα Περιφερειακά και Τοπικά Γραφεία Απασχόλησης της Αλβανίας.

Ο φορέας που, κυρίως, ωφελείται από το πρόγραμμα είναι το Υπουργείο Εσωτερικών της Αλβανίας και ειδικότερα οι κεντρικές και περιφερειακές Υπηρεσίες του Υπουργείου που εμπλέκονται, άμεσα ή έμμεσα, στην υλοποίηση της Συμφωνίας Επανεισδοχής: Διεύθυνση Συνόρων και Μετανάστευσης, Διεύθυνση Προσφύγων, Διεύθυνση κατά του Οργανωμένου Εγκλήματος και κατά της Εμπορίας, Υπηρεσία Δικαστικών και Νομικών Θεμάτων, καθώς και οι Περιφερειακές Αστυνομικές Μονάδες κατά της Εμπορίας, η Αστυνομία Συνόρων και συνοριακοί υπάλληλοι και φύλακες. Επιπλέον, από δράσεις του προγράμματος επωφελούνται άμεσα στελέχη επιλεγμένων Υπηρεσιών των Υπουργείων με αρμοδιότητα σε θέματα μετανάστευσης (Υπουργείων Εξωτερικών, Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων), καθώς και το προσωπικό επιλεγμένων Περιφερειακών και Τοπικών

Γραφείων της Εθνικής Υπηρεσίας Απασχόλησης της Αλβανίας. Βάσει των ανωτέρω, ο συνολικός αριθμός των άμεσα επωφελούμενων εκτιμάται σε περίπου 650 άτομα.

Γ. Διασυνοριακή συνεργασία και έλεγχοι συνόρων

Η Χώρα μας, στο πλαίσιο της Συνθήκης του Schengen, σχεδίασε και εφαρμόζει δέσμη αποτελεσματικών μέτρων πρόληψης και καταστολής της λαθρομετανάστευσης και της διασυνοριακής εγκληματικότητας γενικότερα, με πλήρη σεβασμό των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, επενδύοντας:

1. Στη Συνεργασία με τρίτες χώρες, ιδίως χώρες καταγωγής και διέλευσης μεταναστών σε θέματα συλλογής πληροφοριών, εκπαιδεύσεων κ.λπ.

2. Στη Διμερή και Διεθνή συνεργασία δηλαδή:

- Συμφωνίες με γειτονικές χώρες για συνεργασία στη διαχείριση των κοινών συνόρων, με σκοπό την βελτίωση της ασφάλειας.
- Συμφωνίες Αστυνομικής συνεργασίας με Αλβανία, Βουλγαρία και Π.Γ.Δ.Μ. και Συμφωνίες επανεισδοχής με Ρουμανία, Βουλγαρία και Τουρκία.
- Η συνεργασία με Αλβανία για την καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης και του διασυνοριακού εγκλήματος γενικότερα, η διενέργεια κοινών επιχειρήσεων και η εφαρμογή του προγράμματος «ΑΙΝΕΙΑΣ», για το οποίο έγινε λόγος παραπάνω.
- Η Περιφερειακή συνεργασία με Υπηρεσίες της Βουλγαρίας για την αντιμετώπιση της λαθρομετανάστευσης και του διασυνοριακού εγκλήματος γενικότερα και συμμετοχή μας στο πρόγραμμα διδυμοποίησης της Γερμανίας με τη Βουλγαρία (PHARE), για την αναβάθμιση της Συνοριακής Βουλγαρικής Αστυνομίας.
- Η ενεργός συμμετοχή μας σε δράσεις της FRONTEX για την αντιμετώπιση της παράνομης μετανάστευσης (Πραγματοποιήθηκε η Κοινή Ευρωπαϊκή Επιχείρηση «POSEIDON I» στα Ε/Τ χερσαία και θαλάσσια σύνορα, καθώς και σε Ελληνικούς και Ιταλικούς λιμένες, με τη συμμετοχή και του Υ.Ε.Ν. από 25/6 έως 5/7/2006, ενώ ανάλογη επιχείρηση (POSEIDON 2007) διεξήχθη κατά το διάστημα από 15-5-07 έως 7-10-07 σε τρεις φάσεις.

Επισημαίνεται ότι ο αρμόδιος Επίτροπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. F. Frattini, στην από 3.12.2007 επιστολή του προς τον Υπουργό Εσωτερικών, εκφράζει την πλήρη επιδοκιμασία του στην πολιτική αντιμετώπισης της λαθρομετανάστευσης που έχουμε προτείνει και η οποία βασίζεται στην ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων καθώς και σε μία κοινή πολιτική για την επιστροφή των μεταναστών.

3. Στη λήψη μέτρων για τα εξωτερικά σύνορα

α. Η Χώρα μας, λόγω της γεωγραφικής της θέσης, της γειτνίασης της με χώρες διέλευσης και προέλευσης λαθρομεταναστών και της ιδιομορφίας των συνόρων της, αντιμετωπίζει έντονη μεταναστευτική πίεση από αλλοδαπούς διαφόρων υπηκοοτήτων, καθώς μάλιστα αποτελεί μία από τις κύριες πύλες εισόδου της Ε.Ε. Η ιδιομορφία των εκτεταμένων χερσαίων συνόρων μας – 1248 km, εκ των οποίων 997 km σε ξηρά, τα οποία μάλιστα, σε αρκετά σημεία, γίνονται δασώδη και δύσβατα, 226 km σε ποταμούς και 25 km σε λίμνες - δημιουργεί εξ αντικειμένου δυσκολίες αποτελεσματικής επιτήρησής τους.

β. Η οργανωμένη διακίνηση παράνομων μεταναστών, πραγματοποιείται με διάφορους τρόπους και η είσοδός τους στη Χώρα επιχειρείται είτε λάθρα, είτε με νομιμοφανείς διαδικασίες. Οι κυριότερες περιπτώσεις παράνομης εισόδου αλλοδαπών καταγράφονται συνοπτικά ως εξής:

· Ελληνοαλβανικά σύνορα:

Η συντριπτική πλειοψηφία των λαθρομεταναστών είναι Αλβανοί. Συγκεντρώνονται στις παραμεθόριες πόλεις της Αλβανίας και, στη συνέχεια, συνήθως σε μικρές ομάδες, μεμονωμένα ή με τη βοήθεια των κυκλωμάτων, εισέρχονται λάθρα στην Ελλάδα, πεζοί, από δύσβατα σημεία των Ε/Α συνόρων. Συνήθης είναι η μεταφορά λαθρομεταναστών με κλειστά φορτηγά.

· Ελληνοσκοπιανά σύνορα:

Εισέρχονται κυρίως υπήκοοι FYROM, πρώην Ο.Δ. Γιουγκοσλαβίας, Αλβανοί και μικρός αριθμός Ασιατών. Αρκετοί Αλβανοί εισέρχονται στην Π.Γ.Δ.Μ. νόμιμα και στη συνέχεια εισέρχονται λάθρα στην Ελλάδα.

· Ελληνοβουλγαρικά σύνορα:

Μετά την 1.01.2007 (ημερομηνία ένταξης Βουλγαρίας – Ρουμανίας στην Ε.Ε.) παρατηρείται το φαινόμενο ότι εισέρχονται παράνομα υπήκοοι χωρών πρώην Σοβιετικής Ένωσης, Ασίας και Αφρικής, μέσω της Τουρκίας, στη Βουλγαρία και, ακολούθως, με τη βοήθεια οργανωμένων κυκλωμάτων στη Χώρα μας.

· Ελληνοτουρκικά σύνορα:

Λαθρομετανάστες διαφόρων υπηκοοτήτων (κυρίως Ασιατικών και Αφρικανικών χωρών), εισέρχονται στη Χώρα μας μέσω των χερσαίων συνόρων μας, και ιδιαίτερα του ποταμού Έβρου, καθώς και των θαλασσίων συνόρων μας (από τα Τουρκικά παράλια προς τα Ελληνικά νησιά).

γ. Κυριότερη πόλη συγκέντρωσης λαθρομεταναστών είναι η Κωνσταντινούπολη. Οι λαθρομετανάστες διαμένουν σε ξενοδοχεία και διάφορα άλλα καταλύματα και από εκεί με τη βοήθεια κυκλωμάτων διακίνησης λαθρομεταναστών, είτε μεταφέρονται στα χερσαία σύνορα με την Ελλάδα και από κει επιχειρούν να διασχίσουν λάθρα τον ποταμό Έβρο, είτε στα δυτικά παράλια της Τουρκίας απ' όπου, με τη βοήθεια πλωτών μέσων, μεταφέρονται στα ελληνικά νησιά.

δ. Στις περιπτώσεις που η είσοδος των παρανόμων μεταναστών επιχειρείται από νομοθετημένα σημεία, αυτή πραγματοποιείται συνήθως είτε με τη χρήση πλαστών ή παραποιημένων ταξιδιωτικών εγγράφων, προξενικών θεωρήσεων, αδειών παραμονής, κ.λ.π. είτε με τη χρήση κανονικών εγγράφων και ισχυρών προξενικών θεωρήσεων υπό τον μανδύα του τουρίστα, του φοιτητή – σπουδαστή, του μέλους ενός πολιτιστικού συγκροτήματος, του ναυτικού, εφόσον βέβαια καταφέρουν να εισέλθουν, παρατείνουν παράνομα τη δικαιούμενη παραμονή τους ή παραβιάζουν τους όρους εισόδου τους.

ε. Οι συνθήκες πολιτικής και οικονομικής αστάθειας των χωρών προέλευσης των μεταναστών, συντείνουν στη συνεχή διόγκωση της παράνομης μετανάστευσης.

Απόδειξη του ως άνω γεγονότος, αποτελούν τα κατωτέρω παρατιθέμενα στοιχεία συλληφθέντων λαθρομεταναστών σε όλη την Επικράτεια:

Από το σύνολο των Αστυνομικών Διευθύνσεων και τις Λιμενικές αρχές της Χώρας, κατά το έτος 2007, οι συλλήψεις αλλοδαπών για παράνομη είσοδο και παραμονή ανήλθαν συνολικά σε 112.364 (103.124 από Αστυνομικές αρχές και 9.240 από Λιμενικές αρχές), έναντι (91.783) για το έτος 2006. Σημειώθηκε δηλαδή αύξηση της τάξεως του 12,4%. Επίσης, το έτος 2006, συνελήφθησαν 911 διακινητές λαθρομεταναστών, ενώ το έτος 2007 1.225, δηλαδή αύξηση (34,5%). Ο διαρκώς αυξανόμενος αριθμός λαθρομεταναστών στη χώρα μας έχει ως άμεση συνέπεια την προσαρμογή των μέτρων αντιμετώπισης του εν λόγω προβλήματος από τις αρμόδιες υπηρεσίες μας.

στ. Για την αντιμετώπιση και διαχείριση της παραπάνω πραγματικότητας λαμβάνονται ιδίως τα ακόλουθα μέτρα, πάντοτε με πρώτιστο γνώμονα τον σεβασμό

των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου:

- Εντατικοποίηση των ελέγχων στα νομοθετημένα σημεία των διερχομένων ατόμων, με εκπαιδευμένο προσωπικό και σύγχρονα τεχνικά μέσα (έλεγχοι διαβατηρίων από ΕΛΑΣ, έλεγχος εμπορευμάτων, μεταφορικών μέσων, προσώπων και αποσκευών από υπηρεσίες Τελωνείων).

- Ουσιαστική επιτήρηση των χερσαίων συνόρων από ειδική Υπηρεσία Συνοριακής Φύλαξης και Δίωξης Λαθρομετανάστευσης, συνολικά (58)

Τμημάτων, τα οποία στελεχώνονται από (4.600) περίπου Συνοριοφύλακες και (500) περίπου Αστυνομικούς και είναι κατανεμημένα σε τρεις επιχειρησιακές ζώνες επιτήρησης και ελέγχου:

ΖΩΝΕΣ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Α' ΖΩΝΗ (παραμεθόριοι νομοί) 33

Β' ΖΩΝΗ (όμοροι των παραμεθόριων νομοί) 11

Γ' ΖΩΝΗ (ενδοχώρα) 14

- Επιτήρηση των θαλασσίων συνόρων, με προσωπικό και μέσα του Λιμενικού Σώματος (Υ.Ε.Ν.).

- Συνεργασία και αποτελεσματικός συντονισμός όλων των αρμόδιων κρατικών φορέων και υπηρεσιών, κατά λόγο αρμοδιότητας (Υπουργεία: Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου & Νησιωτικής Πολιτικής).

- Βελτίωση των συνθηκών κράτησης με γνώμονα τη διασφάλιση της προστασίας των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Δημιουργία Πρότυπων Κέντρων Υποδοχής και Φιλοξενίας Λαθρομεταναστών, σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. και αναβάθμιση των ήδη υπαρχόντων, ώστε να καταστούν και αυτά Πρότυπα. Στην προσπάθειά μας αυτή πολύτιμος αρωγός είναι η Τοπική Αυτοδιοίκηση. Ειδικότερα:

Οι παράνομοι αλλοδαποί, οι οποίοι συλλαμβάνονται, κρατούνται:

αα) Σε κρατητήρια των Αστυνομικών Υπηρεσιών της Χώρας.

ββ) Σε άλλους χώρους κράτησης που έχουν ιδρυθεί με μέριμνα του πρώην Υπουργείου Δημόσιας Τάξης στην περιοχή της Αττικής και συγκεκριμένα:

- Στη Δ/ση Αλλοδαπών Αττικής Π. Ράλλη 24.

- Σε κτίριο του πρώην Αν. Αερολιμένα Αθηνών.

- Στην περιοχή Ελληνικού.

- Στον Πειραιά (Δραπετσώνα).

- Στον Ασπρόπυργο (Τ.Δ.Α. Δυτ.Αττικής).

- Στην Υποδιεύθυνση Ασφαλείας Β/Α Αττικής Μαρούσι.

- γγ) Σε ειδικούς χώρους κράτησης που έχουν ιδρυθεί σύμφωνα με το άρθρο 48 του ν.2910/2001 με πρωτοβουλία του πρώην ΥΠ.ΕΣ.Δ.ΔΑ. και συγκεκριμένα:

- Στο Φυλάκιο Ορεστιάδας.

- Στη Βέννα Ροδόπης.

- Στις Αλυκές Κέρκυρας.

- Στο Παγανί Λέσβου.

- Στο Βαθύ Σάμου.

- Στο Μερσινίδι Χίου.

Παραμένει δε σταθερή επιδίωξή μας η δημιουργία κατάλληλων συνθηκών προσωρινής κράτησης, όπως επιτάσσει ο σεβασμός στην αξία του Ανθρώπου και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια αλλά και η εν γένει προστασία των Δικαιωμάτων του

Ανθρώπου. Στο πλαίσιο αυτό βρίσκεται στο στάδιο της τελικής επεξεργασίας από τις αρμόδιες υπηρεσίες των Υπουργείων Εσωτερικών, Οικονομίας & Οικονομικών και Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης, η Κοινή Υπουργική Απόφαση για τους Ειδικούς Χώρους Παραμονής Αλλοδαπών βάσει της νομοθετικής εξουσιοδότησης του άρθρου 81 του ν.3386/2005 «Είσοδος, Διαμονή και Κοινωνική Ένταξη Υπηκόων Τρίτων Χωρών στην Ελληνική Επικράτεια». Η απόφαση αυτή προβλέπει τη δημιουργία ειδικών χώρων παραμονής των υπό απέλαση αλλοδαπών, κυρίως στα σημεία εισόδου, με προδιαγραφές που εξασφαλίζουν ανθρώπινες συνθήκες παραμονής και διαβίωσης των φιλοξενουμένων (πλήρης και επαρκής τήρηση των όρων υγιεινής). Λαμβάνεται επίσης ειδική μέριμνα για την παραμονή οικογενειών καθώς και για τους ανήλικους, ενώ θα υπάρχουν και χώροι αναψυχής, αθλοπαιδιών και θρησκευτικής λατρείας. Πέραν του αναγκαίου διοικητικού προσωπικού, οι Ειδικοί Χώροι θα στελεχωθούν με το κατάλληλο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό. Όπως προαναφέρθηκε, από το 2004, ιδίως με την ίδρυση των δύο Πρότυπων Κέντρων Φιλοξενίας Λαθρομεταναστών, άρχισε μια πιο ολοκληρωμένη προσπάθεια αντιμετώπισης του θέματος. Ήδη λειτουργούν στο Φυλάκιο Κυπρίνου του Νομού Έβρου Ειδικό Χώρο Παραμονής δυναμικότητας, προς το παρόν 378 ατόμων, με δυνατότητα αύξησης σε 500, σε πολύ καλές συνθήκες διαβίωσης. Επίσης στη Σάμο, ο νέος χώρος παραμονής, δυναμικότητας 300 ατόμων που έχει ήδη παραδοθεί, αποτελεί Πρότυπο Κέντρο με σύγχρονο εξοπλισμό το οποίο ανταποκρίνεται πλήρως στις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την Υπάτη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. Όλοι οι χώροι κράτησης και παραμονής αλλοδαπών είναι εφοδιασμένοι με έντυπα πληροφοριακών δελτίων σε 15 γλώσσες, τα οποία τους ενημερώνουν για τα δικαιώματά τους. Μάλιστα, τα εν λόγω έντυπα διανέμονται με αποδεικτικά επίδοσης σε όλους. Στα Κέντρα αυτά έχουν τη δυνατότητα ακώλυτης πρόσβασης και συνδρομής οι εκπρόσωποι ΜΚΟ.

4. Στη λήψη μέτρων εντός της Επικράτειας - Εθνικό στρατηγικό σχέδιο για την καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης

α) Στο πλαίσιο της στρατηγικής αντιμετώπισης του φαινομένου της παράνομης μετανάστευσης, στις προσπάθειες διαχείρισης του φαινομένου στο εσωτερικό της Χώρας συγκαταλέγονται ιδίως:

- Ενισχυμένα μέτρα έρευνας εντοπισμού και σύλληψης των λαθρομεταναστών από τις αστυνομικές δυνάμεις και ειδικά ιδρυθέντα Τμήματα Δίωξης Λαθρομετανάστευση (στη Σάμο, τη Λέσβο, τη Χίο, τη Ρόδο, την Κω και την Εύβοια) και συστήνονται 200 νέες θέσεις συνοριοφυλάκων.

- Επιβολή αυστηρών ποινικών και οικονομικών κυρώσεων σε βάρος των διακινητών που συλλαμβάνονται.

- Επιβολή χρηματικών κυρώσεων σε βάρος αεροπορικών και ναυτιλιακών εταιρειών, όταν μεταφέρουν αλλοδαπούς που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις εισόδου.

- Απελάσεις των συλλαμβανόμενων παράνομων μεταναστών. Τα κύρια προβλήματα διαδικασιών απέλασης συνίστανται στην έλλειψη διπλωματικής εκπροσώπησης κάποιων τρίτων χωρών στην Ελλάδα, καθώς και στην άρνηση ορισμένων εκ των υφισταμένων να εκδώσουν ταξιδιωτικά έγγραφα στους συλληφθέντες προς απέλαση.

β) Το Υπουργείο Εσωτερικών, ως ο κύριος φορέας, σε εθνικό επίπεδο, για τη διαχείριση -αντιμετώπιση του φαινομένου της παράνομης μετανάστευσης, ανέλαβε την πρωτοβουλία συντονισμού της συνεργασίας, των εμπλεκόμενων στο θέμα αυτό φορέων, με στόχο την κατάρτιση ενός Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την κατ' ενιαίο και με συντονισμένο τρόπο διαχείριση της παράνομης μετανάστευσης και

προστασία των εξωτερικών μας συνόρων.

Με την προσπάθεια αυτή τίθενται ουσιαστικά οι βάσεις για μια ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του φαινομένου και εξασφαλίζονται επιτέλους, οι προϋποθέσεις χάραξης ενιαίας εθνικής πολιτικής - στρατηγικής, όχι μόνο προς όφελος των εθνικών μας συμφερόντων, αλλά κυρίως, με γνώμονα τον σεβασμό στον Άνθρωπο και την ανθρωπινή αξία. Οι βασικοί του άξονες πρόκειται να εξειδικευθούν άμεσα.

5. Επιμέρους ζητήματα απελάσεων

ΓΕΝΙΚΑ

Οι αποφάσεις απέλασης – πάντα με σεβασμό των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου - των παράνομα εισελθόντων και διαμενόντων στη Χώρα μας αλλοδαπών, εκδίδονται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 76 του ν.3386/2005 (διοικητικές απελάσεις) και στα άρθρα 74 και 99 του Ποινικού Κώδικα (δικαστικές απελάσεις). Επίσης εφαρμόζονται κατά κεραία:

- Η Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως το άρθρο 63, σημείο 3, στοιχείο β).
- Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, της 4ης Νοεμβρίου 1950.
- Η Σύμβαση των Η.Ε. κατά των βασανιστηρίων και άλλων σκληρών, απάνθρωπων ή εξευτελιστικών μορφών μεταχείρισης ή τιμωρίας, της 10ης Δεκεμβρίου 1984.
- Η σύμβαση της Γενεύης περί του καθεστώτος των Προσφύγων, της 28ης Ιουλίου 1951 και το Πρωτόκολλο της 31ης Ιανουαρίου 1967.
- Η Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού, της 20ής Νοεμβρίου 1989.
- Ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της 13ης- 14ης Οκτωβρίου 2000.
- Η Οδηγία 2001/40 (Αμοιβαία αναγνώριση αποφάσεων απέλασης).
- Το έγγραφο MIGR 33/15-4-2002 του Συμβουλίου (Πράσινη Βίβλος).

ΕΙΔΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΗΛΙΚΟΥΣ

Η Χώρα μας αποδίδει μεγάλη σημασία στην προστασία των ανηλίκων, ειδικά των ασυνόδευτων και των θυμάτων trafficking, όπως και σε όλους όσους έχουν ανάγκη πρόσθετης μέριμνας και υποστήριξης.

Από την Ελληνική νομοθεσία απαγορεύεται η απέλαση ανηλίκων:

- Όταν οι γονείς ή τα πρόσωπα που έχουν την επιμέλειά του διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα.
- Όταν έχουν επιβληθεί αναμορφωτικά μέτρα με απόφαση του Δικαστηρίου Ανηλίκων.

Στην περίπτωση υπηκόων τρίτων χωρών που είναι ασυνόδευτοι ανήλικοι ή θύματα εμπορίας ανθρώπων, οι αρμόδιες Εισαγγελικές ή Αστυνομικές Αρχές λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για να προσδιορίσουν την ταυτότητα και την ιθαγένειά τους και να θεμελιώσουν το γεγονός ότι δεν συνοδεύονται.

Επίσης, καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για το ταχύτερο δυνατό εντοπισμό της οικογένειάς τους και λαμβάνουν αμέσως τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσουν τη νομική τους εκπροσώπηση και εφόσον χρειάζεται, την εκπροσώπησή τους στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας.

Η Ελληνική Αστυνομία φροντίζει ιδιαίτερα για την προστασία των ανηλίκων από τους κινδύνους στους οποίους είναι εκτεθειμένοι αλλά και από τον κίνδυνο

διαμόρφωσης εγκληματικής προδιάθεσης. Σε περίπτωση σύλληψης ανηλίκων για ποινικό αδίκημα, ενημερώνεται άμεσα από την Υπηρεσία σύλληψης ο αρμόδιος εισαγγελέας. Όταν δε, μετά από επισταμένη έρευνα δεν ανευρίσκονται στη Χώρα μας οι γονείς τους ή τα πρόσωπα που έχουν την επιμέλειά του από την αρμόδια Υπηρεσία Αλλοδαπών, ενημερώνεται η INTERPOL για την αναζήτησή τους στη χώρα τους. Ειδικότερα για τους ανήλικους υπηκόους Αλβανίας, η Ελληνική και η Αλβανική κυβέρνηση, έχουν υπογράψει συμφωνία για την προστασία, συμπεριλαμβανομένου του επαναπατρισμού, της αποκατάστασης και της περίθαλψης των Αλβανοπαίδων, που είναι θύματα διακίνησης στην Ελλάδα.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΕΠΑΝΕΙΣΔΟΧΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΤΟΥΡΚΙΑΣ

Στο πλαίσιο της Αστυνομικής Συνεργασίας, υπεγράφη με την Τουρκία Πρωτόκολλο Επανεισδοχής στις 8-11-2001, το οποίο κυρώθηκε με τον ν. 3030/2002.

Η Τουρκία, σε αντίθεση με την ελληνική πλευρά που εκπληρώνει τις υποχρεώσεις της, δεν εφαρμόζει τα συμφωνηθέντα. Από τις 24.4.2002 οπότε άρχισε η εφαρμογή του Πρωτοκόλλου Επανεισδοχής έχουμε ζητήσει την επανεισδοχή 32.095 ατόμων, αλλά οι τουρκικές αρχές αποδέχθηκαν μόνο τα 1.940 άτομα! Ειδικότερα, το 2007 υπεβλήθησαν 479 αιτήματα επανεισδοχής στις Τουρκικές αρχές που αφορούσαν την επανεισδοχή 7.535 λαθρομεταναστών και δεχθήκαμε 17 αιτήματα επανεισδοχής για 1.078 λαθρομετανάστες που τα υπέβαλε η Τουρκική πλευρά. Η Τουρκική πλευρά αποδέχθηκε την επανεισδοχή 1.452 λαθρομεταναστών, από τους οποίους παραδόθηκαν μόνο 423 λαθρομετανάστες.

Η Τουρκική πλευρά εξακολουθεί, δυστυχώς, να μη συμμορφώνεται προς τις διατάξεις του Πρωτοκόλλου, να μην συνεργάζεται στα θέματα επανεισδοχής και, ακόμη, να δημιουργεί διάφορα προβλήματα, επιχειρησιακής φύσης, κατά τη διαδικασία παράδοσης λαθρομεταναστών στους Κήπους Έβρου, με σκοπό να δυσκολέψει ή ακόμα και να πετύχει την αναβολή ή ακύρωση μιας διαδικασίας επανεισδοχής. Ειδικότερα:

- Οι απαντήσεις των τουρκικών αρχών είναι συνήθως αρνητικές, παρά την ύπαρξη συντριπτικών στοιχείων (π.χ. σύλληψη Τούρκων διακινητών, θεωρήσεις επί διαβατηρίων, τουρκικά χρήματα και εισιτήρια αστικών συγκοινωνιών, φωτογραφίες λαθρομεταναστών σε Τουρκικές τοποθεσίες κ.λ.π.).
- Επικαλούνται ότι οι αρμόδιες Τουρκικές τοπικές αρχές στα Ίψαλα δεν ενημερώνονται έγκαιρα από την κεντρική υπηρεσία στην Άγκυρα ως προς τους λαθρομετανάστες. Σε ορισμένες κρίσιμες περιπτώσεις, οι αρμόδιοι υπάλληλοι στην Άγκυρα δεν απαντούσαν στις τηλεφωνικές κλήσεις των ημεδαπών υπηρεσιών, ενώ παρατηρείται ότι δεν «υπάρχει» προσωπικό που να ομιλεί την Αγγλική γλώσσα, με αποτέλεσμα η προσπάθεια επικοινωνίας και επίλυσης των πρακτικών προβλημάτων που ανακύπτουν να καθίσταται σχεδόν αδύνατη.
- Επιλέγουν ν' απαντούν με αδικαιολόγητη καθυστέρηση, γεγονός που καθιστά ανέφικτη την παράδοση των λαθρομεταναστών (ανώτατο όριο κράτησης 3 μήνες).
- Αρνούνται να παραλάβουν λαθρομετανάστες όταν οι τελευταίοι, σκόπιμα, δηλώνουν, κατά την παράδοσή τους, άλλη υπηκοότητα με προφανή στόχο τη ματαίωση της επανεισδοχής τους. Ακόμα και αν αποδειχθεί εκ των υστέρων ότι οι λαθρομετανάστες επικαλέσθηκαν ψευδώς άλλη υπηκοότητα και στοιχεία ταυτότητας για να αποφύγουν την απέλασή τους στην Τουρκία, η Τουρκική πλευρά δεν τους δέχεται.
- Προσπαθούν ν' αντισταθμίσουν τις όποιες υποχρεώσεις τους με την υποβολή αβάσιμων αιτημάτων για υποτιθέμενες συλλήψεις λαθρομεταναστών στο τουρκικό έδαφος που έφθασαν εκεί από τη χώρα μας. Οι τουρκικές αρχές μας έχουν διαβιβάσει

84 αιτήματα επανεισδοχής που αφορούσαν 1.907 λαθρομετανάστες. Ειδικότερα, στα τελευταία αιτήματα επανεισδοχής που μας έχουν υποβάλει και αφορούν λαθρομετανάστες που συνελήφθησαν στα παράλια της Μικράς Ασίας, επικαλούνται ότι οι εν λόγω λαθρομετανάστες είχαν εισέλθει παράνομα στη Χώρα μας και μετά την σύλληψή τους, οι Ελληνικές αρχές (Αστυνομία – Λιμενικό Σώμα), τους μετέφεραν με πλοιάρια στα παράλια της Μικράς Ασίας όπου τους εγκατέλειψαν.

- Ως σημείο επανεισδοχής, επιμένουν να χρησιμοποιούν μόνο το συνοριακό σημείο των Κήπων Έβρου, χωρίς να ενεργοποιείται ο λιμένας της Σμύρνης, όπως άλλωστε προβλέπεται από τις διατάξεις του Πρωτοκόλλου, αν και επανειλημμένα από πλευράς μας το έχουμε ζητήσει, για τη διευκόλυνση των Υπηρεσιών στην μεταγωγή-παράδοση των λαθρομεταναστών. Ο λιμένας της Σμύρνης θα εξυπηρετούσε τις Υπηρεσίες μας στα νησιά του Αιγαίου (Δωδεκάνησα, Λέσβος, Χίος και Σάμος) που για την επανεισδοχή λαθρομεταναστών είναι αναγκασμένες να μεταγάγουν τους προς παράδοση λαθρομετανάστες στους Κήπους Έβρου. Αναμφίβολα η διαδικασία αυτή δημιουργεί σοβαρά προβλήματα, όπως λ.χ. στην ασφαλή και έγκαιρη μεταφορά και παράδοση των λαθρομεταναστών, αύξηση κόστους κλπ.

6. Επιμέρους θέματα ασύλου

ΓΕΝΙΚΑ

Πρωταρχικός στόχος του Υπουργείου Εσωτερικών, σύμφωνα με το νομοθετικό μας πλαίσιο (π.δ. 61/1999), είναι η εξασφάλιση της απρόσκοπτης δυνατότητας υποβολής αιτήματος ασύλου από κάθε αλλοδαπό,